

Przedmowa (Jan Kulesza)	11
Wprowadzenie do części A i B (Dieter Schenk/Witold Kulesza)	23

CZĘŚĆ A

ARTHUR GREISER I KRAJ WARTY	29
--	-----------

I. Arthur Greiser. Zastępca gauleitera i przewodniczący senatu w Gdańsku ..	31
--	-----------

1. Życiorys	31
2. Przyjaciół i wróg w Wolnym Mieście Gdańsku	39
2.1. Relacje pomiędzy Greiserem a gauleiterem Albertem Forsterem	39
2.2. Greiser a gdańscy komisarze Ligi Narodów	44
2.3. Polityczne sytuacje przeciwko Forsterowi	47
3. Koniec demokracji parlamentarnej	49
3.1. Prześladowanie polskiej mniejszości i rozbięcie opozycji	49
3.2. Przewodniczący senatu i jego odpowiedzialność za los Żydów gdańskich	53
4. Pozorne sprzeczności w osobowości Greisera	60
5. Dygresja I Kuzyn Greisera Harry Siegmund <i>alias</i> dr von Pusch	62

II. Arthur Greiser, gauleiter i namiestnik Rzeszy w Kraju Warty	67
--	-----------

1. Początki przemocy	67
1.1. Napaść zbrojna	67
1.2. Grupa Operacyjna VI	69
1.3. Człowiek Himmlera w Poznaniu	73
1.4. „Przysłał mnie tutaj führer...”	82
1.5. Ustanowienie administracji w nowym okręgu Rzeszy	85
1.6. Dowódca wojskowy w Poznaniu	90
1.7. Szef administracji cywilnej	91
1.8. Przypadek komisarycznego starosty powiatu Ottona von Hirschfelda	95
2. Ludobójstwo polskiej inteligencji	96
2.1. „Akcja Inteligencja”	96
2.2. Raport generała Waltera Petzela	100
2.3. Deportacja do obozu koncentracyjnego Mauthausen na rozkaz Greisera	101
2.4. Sprawiedliwy wśród narodów	102
3. Przyjaciół z Berlina: Joseph Goebbels	103
4. „Oczyszczanie i zabezpieczanie” nowych terenów	109
4.1. Bezprawne wywłaszczanie Polaków	109

4.2. Deportacja Polaków i Żydów do Generalnego Gubernatorstwa	114
4.3. „Wstyd być Niemcem”	117
4.4. Wysiedlenia, przesiedlenia, osiedlenia	119
5. Niemcy i Polacy – Polacy i Niemcy	125
5.1. Polak w oczach Greisera	126
5.2. „Wytyczne postępowania wobec Polaków”	129
5.3. Ograniczenia dnia codziennego	131
5.4. O „obowiązku pozdrawiania”	134
5.5. „Prawo do chłosty”	137
5.6. Nauczanie języka niemieckiego przez wkuwanie słówek, zakaz mówienia poprawnego gramatycznie	138
5.7. LTI: Lingua Tertii Imperii (Victor Klemperer)	140
6. Polityka narodowościowa I	141
6.1. Zawieranie małżeństw i porody jako środek polityki narodowościowej ..	141
6.2. Polityczny sposób postrzegania ludności	144
6.3. O „charakterze Polaków”	145
7. Wychowanie młodzieży na poddanych	145
7.1. „Memoriał” Heinricha Himmlera	145
7.2. „Polskie dzieci należy celowo utrzymywać w ciemnocie” (Greiser) ..	145
8. Polityka narodowościowa II	148
8.1. Podniesiona głowa Polaków	148
8.2. O „położeniu” Polaków	149
9. „Ostateczne rozwiązanie kwestii żydowskiej”	152
9.1. Pojęcia	152
9.2. Getto „Litzmannstadt”	154
9.3. Obóz zagłady Chełmno	165
9.4. „Akcja specjalne traktowanie zakończona”	169
10. Germanizacja	170
10.1. Rabunek polskich dzieci	171
10.2. Dzieci z Lidic	174
11. Rasizm I	176
„Instrukcja” – do przypięcia do kenkarty	176
12. Polityka wyzysku	178
12.1. „Polak w pracy”	178
12.2. Niedożywienie i odmowa opieki medycznej	180
12.3. „Użyteczny Polak”	181
12.4. „Powiernik Rzeszy do spraw pracy”	182
12.5. „Surowo, ale sprawiedliwie”	184
12.6. Zatrudnianie polskich więźniów	186
12.7. Niewolnicy pracujący dla starej Rzeszy	187
12.8. Profity koncernów	190
13. Profesjonalizm zbrodni	195
13.1. Specjalny kodeks karny dla Polaków	196
13.2. Pełnomocnictwa Greisera przy wyrokach śmierci	198
13.3. Wyroki śmierci wydawane przez sądy specjalne	199

13.4. „Księgi zwłok”	201
13.5. Zasada nierówności wobec prawa	205
13.6. Skazani na śmierć: 35 000 chorych na gruźlicę	205
13.7. Proces: brak	207
14. Walka z Kościołem katolickim jako doktryna państwowa	208
14.1. „Świadoma i zamierzona praca oczyszczająca” w Kraju Warty	208
14.2. Ludobójstwo polskich księży	214
15. Wspólnicy i współsprawcy ludobójstwa	215
15.1. „Selbstschutz”	215
15.2. Policja ochronna (Schutzpolizei)	220
15.3. Żandarmeria	222
16. Polski ruch oporu w Kraju Warty	225
16.1. Walka narodu o samostanowienie	225
16.2. Zamach na kolei	226
16.3. „Środki prewencji policyjnej”	228
16.4. Wydarzenia	230
17. „Niemiecka folkslista”	235
17.1. „Niemiecka folkslista” we wzorcowym okręgu Kraju Warty	236
17.2. Z dziennika Josepha Goebbelsa	239
18. Rasizm II	241
„Memorial” Okręgowego Urzędu Edukacji	241
19. „Moi towarzysze partyjni”	243
19.1. Przemówienie noworoczne 1943/1944	243
19.2. Wypadek na polowaniu	245
20. Korupcja	247
20.1. Życie w luksusie	247
20.2. Zamek Hitlera w Poznaniu	252
20.3. Posiadłość wiejska Greisera „Mariensee”	255
21. Próby ratowania tego, czego uratować się nie da (1944)	257
21.1. Zakaz urlopów	258
21.2. Przemówienie Greisera w Inowrocławiu w dniu 10 czerwca 1944 ...	258
21.3. „Kwestie narodowe w działaniach antykrzysowych”	262
22. Bilans masowego mordercy	265
23. Koniec „rasy panów”	267
23.1. Porażka komisarza obrony Rzeszy	267
23.2. Z dziennika Josepha Goebbelsa	273
23.3. Ucieczka i aresztowanie: Albert Forster	276
23.4. Hans Frank, dziennik i Dama z gronostajem	277
24. Klęska Kraju Warty z wojskowego punktu widzenia	279
25. Słowo końcowe Jana Kershawa	284
II. Próba udowodnienia niewinności	285
1. Fragment listu Greisera z więzienia do żony Marii z 15 czerwca 1946	285
2. Odpis listu Greisera z więzienia do żony Marii z 30 czerwca 1946	287
3. Mowa końcowa Greisera wygłoszona w dniu 5 lipca 1946	288

IV. Uwagi na temat Arthura Greisera, Alberta Forstera i Hansa Franka	311
1. Gudrun Voß (Amnesty International): Sprzeciw wobec kary śmierci	312
2. Christine Lambert-Schenk: „Światowe żydostwo” i teorie spiskowe	315
3. Eugenia Kocwa: Albert Forster jako oskarżony	318
4. Julius Hoppenrath: Apologetyczna analiza procesu	321
5. Hans Frank: Odwołanie zeznań	324
6. Niklas Frank: Czy pamiętasz?	325
V. Ściganie współsprawców przestępstw, podżegaczy i pomocników	327
1. Dygresja II	
Landsberg. War Criminal Prison No 1	327
2. Wspólnicy Greisera – podlegający karze i często bezkarni	334
2.1. Główni sprawcy jako przestępcy przeciwko ludzkości	334
2.2. Kierownictwo okręgu	345
2.3. Namiestnikostwo Rzeszy (i Poznański Uniwersytet Rzeszy)	347
2.4. Prezesi rejencji i kolejne władze	352
2.5. SS, SD i gestapo (z Grupą Operacyjną VI)	356
2.6. Getto „Litzmannstadt” i obóz zagłady Chełmno	363
2.7. Sądownictwo	371
2.8. Policja, żandarmeria, Selbstschutz	372
2.9. Wolne Miasto Gdańsk i okręg administracyjny Gdańsk-Prusy Zachodnie	374
Załączniki	381
1. Fragmenty wyroku	381
2. Prośba o ułaskawienie	387
Bibliografia	389

CZĘŚĆ B

PROCES ARTHURA GREISERA PRZED NAJWYŻSZYM TRYBUNAŁEM NARODOWYM W POZNANIU (21 CZERWCA – 9 LIPCA 1946 R.)	399
1. Uwagi wstępne	401
1.1. Cel pracy	401
1.2. Władca „państwa środków działania”	402
1.3. Warthegau – państwo działające	404
2. Stan prawny	413
2.1. Prawo międzynarodowe i krajowe	413
2.2. Międzynarodowe prawo karne a zakaz retroakcji	418
3. Arthur Greiser wydany Polsce	421
3.1. Aresztowanie	421
3.2. Wiara gauleitera w zakończenie wojny	422
3.3. Pierwsze zeznania	424
3.4. Procedura przekazania aresztowanego	425
4. Greiser ponownie w Polsce	426
4.1. W areszcie w Warszawie	426
4.2. W areszcie w Poznaniu	429

5. Proces przed NTN	430
5.1. Czas i miejsce	430
5.2. Przemówienie prezesa NTN	431
5.3. Mowy wstępne oskarżycieli	432
5.4. Akt oskarżenia	434
5.5. Kwalifikacja prawna czynów zarzucanych oskarżonemu	438
6. Oskarżony nie przyznaje się do zarzucanych mu czynów	439
6.1. Wstępna deklaracja Greisera	439
6.2. Autoprezentacja oskarżonego w toku procesu	441
6.3. Rządy Greisera i jego odpowiedzialność w świetle opinii biegłych ...	446
6.4. Oskarżony kwestionuje opinie biegłych	453
6.5. Władza Greisera w świetle zeznań jego zastępcy	455
7. Postępowanie dowodowe, zeznania świadków – obozy	456
7.1. Fort VII w Poznaniu	456
7.2. Oskarżony o Forcie VII	458
7.3. Obóz dla Żydów w Poznaniu	459
7.4. Radogoszcz w Łodzi i gestapo	461
7.5. Polacy po odbyciu kary więzienia	462
8. Getto w Łodzi i obóz zagłady w Chełmnie	463
8.1. Getto w Łodzi	463
8.2. Obóz zagłady w Chełmnie	466
8.3. Dowodzenie wiedzy oskarżonego o zbrodniach	467
9. Walka z Kościołem katolickim	472
9.1. Zeznania świadków	472
9.2. Wystąpienia prokuratorów	474
9.3. Zburzenie pomnika Chrystusa Króla	475
9.4. Greiser karzący niemieckich katolików	476
10. Wysiedlenia z Warthegau	477
10.1. Wysiedlenia z Poznania	477
10.2. Wysiedlenia z Łodzi	479
11. Niemczenie polskich dzieci	480
11.1. Oskarżenie i relacje ofiar	480
11.2. Obrona Greisera	481
12. Sądy doraźne	483
12.1. Sądy doraźne w państwie środków działania	483
12.2. Sądy doraźne w działaniu	485
12.3. Wprowadzenie sądów doraźnych przez Greisera	488
12.4. Wykonywanie decyzji sądów doraźnych	490
12.5. Sądy doraźne gauleitera Greisera	492
12.6. Historycy o sądach doraźnych Greisera	494
12.7. Egzekucja w Sieradzu	496
12.8. Obrona Greisera	498
12.9. Egzekucja w Tuchorzy	501
12.10. Greiser nieświadomy zbrodni w Warthegau	502

13. Sądy specjalne nieobjęte aktem oskarżenia	503
13.1. Greiser a sądy specjalne	503
13.2. Sąd specjalny w Łodzi	506
13.3. Greiser i jego prawo ułaskawiania skazanych przez sądy specjalne ...	508
13.4. Wyroki śmierci zatwierdzone przez Greisera	510
13.5. Sprawozdania Greisera o karaniu Polaków	515
14. Masowa egzekucja w Zgierzu	516
14.1. Greiser nie przyznaje się do wiedzy o egzekucji	516
14.2. Dowód wiedzy Greisera o egzekucji	518
15. Greiser nie przyznaje się do zarządzania publicznych egzekucji	519
15.1. Egzekucja za pomoc jeńcowi rosyjskiemu	519
15.2. Wyroki zatwierdzane przez Greisera wykonane publicznie	522
16. Wyższy Sąd Krajowy w Poznaniu	523
16.1. Namiestnik Greiser a Oberlandesgericht in Posen	523
16.2. Bezprawne skazania Polaków za przygotowanie do zdrady stanu ...	524
17. Greiser korzystający z prawa łaski	526
17.1. Zapewnienia o korzystaniu z prawa ułaskawiania skazanych na karę śmierci	526
17.2. Greiser ułaskawiający	527
18. Sprawa Gdańska	528
18.1. Zarzut oskarżenia	528
18.2. Odpowiedź Greisera	530
19. Finalny akord postępowania dowodowego	532
20. Mowy końcowe oskarżycieli	533
20.1. Mowa prokuratora Mieczysława Siewierskiego	533
20.2. Mowa prokuratora Jerzego Sawickiego	538
21. Mowy końcowe obrońców	543
21.1. Mowa obrońcy dr. Stanisława Hejmowskiego	543
21.2. Mowa obrońcy dr. Jana Kręglewskiego	547
22. Ostatnie słowo oskarżonego	551
22.1. Czy gauleiter zostałby osądzony w Niemczech?	551
22.2. Greiser – proces jako niesprawiedliwość historii?	555
23. Wyrok	563
23.1. Sentencja i uzasadnienie	563
23.2. Obrona oskarżonego Greisera – ocena racji	570
24. Po wyroku	573
Bibliografia	577
Tablice poglądowe	583
Polska pod niemiecką „administracją cywilną” w marcu roku 1940	583
Podział administracyjny w Kraju Warty	584
Struktura administracji niemieckiej w Kraju Warty 30 września 1941 ...	585
Indeks osobowy	587